

زمینه‌های فرهنگ‌سازی حجاب؛ گرایش ذاتی به حیا و خانواده‌دوستی

شناسه خبر: ۱۴۱۴۳۸ چهارشنبه ۵ اردیبهشت ۱۴۰۳ - ۰۵:۵۷

کارشناس مسائل فرهنگی معتقد است: عادی‌انگاری در موضوع حجاب فضا را برای ارتکاب جرایم بازتر می‌کند و امنیت روانی جامعه مورد تهدید جدی قرار می‌گیرد. در شرایط فعلی طرح نور زمینه‌ای برای رفتار مسالمت‌آمیز با افرادی است که حجاب را سبک شمرده‌اند.

به گزارش خبرنگار فرهنگی موج خبر، برخی معتقدند برای مبارزه با بی‌حجابی تنها اقدام فرهنگی کفایت می‌کند و لازم نیست از اقدامات سلبی استفاده شود، چراکه این نوع فعالیت‌ها راه درستی برای امر به معروف حجاب نخواهد بود. از سوی دیگر برخی بر این باورند که در عین حال که موضوع عفاف و حجاب به عنوان هنجاری اجتماعی نیازمند فعالیت‌ها فرهنگی و ویژه است، اما ضرورت دارد در مقام اجرا و عملیات نیز با هر نوع کوتاهی در زمینه عفاف و حجاب در سطح جامعه برخورد شود.

موج خبر در گفت و گو با دکتر محمدحسین موسوی، استاد دانشگاه و کارشناس فرهنگی، به بررسی زمینه های فرهنگی و عملیاتی عفاف و حجاب و اجرای طرح نور پرداخته است.

عادی انگاری در موضوع حجاب فضا را برای ارتکاب جرایم بازتر می کند

از آنجایی که مدتی است طرح نور به منظور رعایت حجاب در جامعه اجرا شد، به اعتقاد شما آیا اجرای چنین طرحی می تواند حل کننده مسئله عفاف و حجاب در جامعه باشد و این موضوع را به عنوان هنجار اجتماعی فراگیر کند؟

برای آغاز بحث درباره حجاب باید به دلایل اجرای طرح نور پرداخت. پرسشی که در زمینه حجاب مطرح می شود این است که تا چه زمانی قرار است نسبت به عدم رعایت حجاب در جامعه بی اعتنا بود و این گونه مسائل در حوزه عفاف و حجاب را عادی فرض کرد؟

این در حالی است که هر نوع عادی انگاری در موضوع عفاف و حجاب در نهایت فضا را برای ارتکاب جرایم بازتر می کند و در نتیجه آرامش و امنیت روانی جامعه و خانواده ها بر هم خورده و مورد تهدیدهای جدی قرار می گیرد. بنابراین در شرایط فعلی طرح نور زمینه ای برای رفتار مسالمت آمیز با افرادی است که حجاب را به عنوان یک هنجار اجتماعی سبک شمرده اند.

در اجرای طرح نور یک بار دیگر نیروهای حافظ امنیت و حریم عمومی وارد عمل شدند. اجرای طرح از سوی این بخش جامعه را چگونه ارزیابی می کنید؟

قبول مسئولیت از سوی نیروهای حافظ امنیت و حریم عمومی قابل ستایش است و با وجود اینکه این گروه مدتی از سوی برخی مغرضان مورد ظلم قرار گرفتند، اما باز هم برای تأمین و حفظ آرامش و امنیت جامعه در میدان حاضر شده اند.

این نکته طبیعی است که طبق حکم عقلانی، دینی و اعتقادی باید امور اجتماعی و فرهنگی مورد رصد و اصلاح قرار بگیرد و در این زمینه موضوع حجاب دارای جایگاه ویژه و مهمی است که نباید مورد غفلت باشد.

فعالیت فرهنگی همراه با اقدام اجرایی و اجتماعی

برخی معتقدند هنوز هم با فرهنگ سازی می توان در ترویج حجاب به موفقیت هایی رسید. به اعتقاد شما جایگاه

زمینه‌سازی فرهنگی در این مقوله اجتماعی کجاست؟ آیا می‌توان با فعالیت فرهنگی، زمینه رعایت حجاب را فراهم کرد و یا هم‌زمان نیازمند فعالیت عملی هستیم؟

مردم کشور ما از دیرباز مردمی اهل عفت و حیا بوده‌اند و همین نکته زمینه‌ای است که برای ترویج حجاب می‌توان از آن بهره برد. درواقع چون زمینه گرایش به عفت و حیا در وجود و فطرت مردم ما نهادینه شده، از همین منظر می‌توان نسبت به ترویج حجاب اقدام کرده و هر فعالیت فرهنگی بر همین مبنا گذاشته شود.

دقت داشته باشید که فرهنگ ایرانی ما برگرفته از آموزه‌های دینی و اسلامی است و به همین دلیل است که موضوع پوشیدگی و حیا از اصول اصلی و جدی در جامعه و فرهنگ ایرانی به حساب می‌آید. هر انسان غیرتمند و دارای عقل سلیم، چه زن باشد و چه مرد، می‌داند که حیا لازمه حیات و زندگی سالم و امن و است و از این منظر هم فرد، هم خانواده و هم جامعه در امنیت روانی و آرامش فکری خواهد بود.

به همین علت نباید به دلیل برخی برخوردها در مقوله فرهنگ از موضوع عفاف و حجاب اغفال شود. زیرا بسیاری از کسانی که در جامعه ما حجاب را به طور کامل رعایت نمی‌کنند، خودشان به آموزه‌های دینی و اسلامی باور دارند و این رفتار آنها ناشی از عناد با نظام و کشور نیست، بلکه لازم است با این افراد رفتاری مهربانانه و از روی محبت و آرامش داشت و با دوستی و مدارا نکات حجاب و حیا را به آنها گوشزد کرد.

در طرح نور همان طور که از نام آن بر می‌آید، لازم است راه و مسیر حرکت روشن و نورانی باشد. در این طرح دختران و زنانی که موضوع حجاب را به عنوان یک هنجار اجتماعی مورد غفلت قرار داده و سبک می‌دانند، باید مانند خواهر و دختر خودمان در نظر گرفته شوند و از اینکه کسی خود را برتر و بهتر از دیگری بداند و با خشونت بخواهد ترویج حجاب کند، باید پرهیز شود.

با چنین رفتار مسالمت‌آمیزی می‌توان زمینه تقویت و رشد نگرش صحیح به رعایت حجاب را فراهم کرد. در واقع هر نوع پیشرفت و دستیابی به اهداف طرح نور، در گروی دوستی و رفتار صلح‌آمیز با افرادی است که هنجار اجتماعی حجاب را سبک می‌شمرند و به درستی اصول پوشیدگی را در رفت و آمدهای خود در جامعه رعایت نمی‌کنند.

کار عملیاتی از بدنه دولت آغاز شود

در زمینه عملیاتی کردن مبارزه با بی‌حجابی نیز شیوه‌ها و راهکارهای متنوع و بعضاً مخالفی ارائه می‌شود. اما در طرح فعلی که با عنوان طرح نور شناخته می‌شود، چه پیشنهادی برای رسیدن بهتر به نتیجه پیشنهاد می‌دهید؟

برای اجرای طرح نور خوب است کار عملیاتی از نهادهای زیر مجموعه دولت آغاز شود و همزمان رسانه‌ها با اقدام فرهنگی همراهی کنند. به این صورت که دولت، طرح نور را در سازمان‌ها و نهادهایی که تحت پوشش دارد اجرا کند. وقتی اقدام از بدنه دولتی آغاز شود، مردم بهتر در رعایت هنجار حجاب مجاب خواهند بود.

رسانه‌هایی که با ترویج فرهنگ حجاب و اجرای طرح نور مخالفت می‌کنند عموماً یا درک درستی از مسائل ندارند و نسبت به موضوع عفاف و حجاب کم اطلاع هستند یا غرض‌ورزی دارند و آب به آسیاب دشمن می‌ریزند.

در صورتی که زاویه گرفتن رسانه‌ای با موضوع حجاب در اثر کم اطلاعی باشد، باید توجه داشت مجموعه‌هایی که به مسائل کلان جامعه ورود می‌کنند، باید از زمینه فکری و اطلاعی درست و دقیقی بهره‌مند باشند و بی‌اطلاعی در مورد کلان موضوع حجاب چندان پذیرفته شده نیست.

اگر هم رسانه‌ای قصد غرض‌ورزی دارد و در جریان جنگ شناختی، موضع خود را به سمت دشمن متمایل کرده، باید مورد سؤال و اشکال قرار بگیرد که بر چه اساسی در نظام جمهوری اسلامی فعالیت می‌کند و از بیت‌المال مسلمین ارتزاق دارد اما تیشه بر ریشه سبک زندگی جوانان و نهاد خانواده‌های این جامعه می‌زند.

تبیین هنجار اجتماعی حجاب نیازمند فعالیت گسترده فرهنگی است

چه زمینه‌های فرهنگی برای ترویج این امر وجود دارد که می‌تواند بهانه و عاملی باشد تا ضرورت رعایت عفاف و حجاب تبیین شود؟

در طرح نور دختران و زنانی که موضوع حجاب را به عنوان یک هنجار اجتماعی مورد غفلت قرار داده و سبک می‌دانند، باید مانند خواهر و دختر خودمان در نظر گرفته شوند و از اینکه کسی خود را برتر و بهتر از دیگری بداند و با خشونت

بخواهد ترویج حجاب کند، باید پرهیز شود.

یکی از نکات بسیار مهم در رعایت حجاب در جامعه این است که برای همه مردم تبیین شود که حجاب یک موضوع شخصی و خصوصی نیست تا برخی افراد گمان کنند می‌توانند حجاب را به طور فردی رعایت کنند یا خیر. یعنی برخورد سلیقه‌ی درباره رعایت حجاب موضوعی منتفی است.

همان طور که فواید رعایت قوانین اجتماعی به تمام مردم مربوط می‌شود و آثار جمعی دارد، رعایت حجاب هم این گونه است. پس اگر یکی از مردم جامعه حجاب را رعایت کند، بهرهای خواهد داشت که هم به خود او خواهد رسید و هم به تمام مردم جامعه. عدم رعایت این هنجار اجتماعی نیز همین گونه است و آسیب‌های ناشی از بی‌احترامی به اراده اجتماعی، هم خود فرد را درگیر خواهد کرد و هم مردم اجتماع را.

در این مورد لازم است گروه‌های فرهنگی به خصوص رسانه‌ها و افرادی که تریبون‌هایی را در اختیار دارند دست به کار شوند و در اقدامی هماهنگ و بیش از پیش در زمینه ترویج حجاب فعال شوند. زیرا حجاب یک وظیفه عمومی است و تنها به مسلمانان مربوط نیست که درباره حکم اسلامی آن به تنهایی بحث و گفت‌وگو شود. بلکه حتی غیر مسلمانان نیز باید این هنجار را در سطح جامعه رعایت کنند، حتی اگر در خانواده و در فضاهای شخصی خود ملزم به رعایت نیستند.

دو زمینه مهم برای فرهنگ‌سازی حجاب: گرایش ذاتی به حیا و خانواده‌دوستی

نکته قابل توجه برای ترویج حجاب آن است که مردم کشور ما از دیرباز مردمی اهل عفت و حیا بوده‌اند و همین نکته زمینه‌ای است که برای ترویج حجاب می‌توان از آن بهره برد. درواقع چون زمینه گرایش به عفت و حیا در وجود و فطرت مردم ما نهادینه شده، از همین منظر می‌توان نسبت به ترویج حجاب اقدام کرده و هر فعالیت فرهنگی بر همین مبنا گذاشته شود.

نکته دیگر خانواده‌دوستی و پابندی مردان و زنان سرزمین ما به نهاد خانواده است. همین رویکرد مهم موجب شده که دفاع از کیان خانواده برای افراد بسیار مهم باشد.

رعایت حجاب نیز تثبیت کننده بنیان های خانوادگی است و در مقابل عدم رعایت آن تهدیدی برای اعضای خانواده اعم از همسران و فرزندان محسوب می شود. در نتیجه رویکرد دیگری که می تواند به عنوان زمینه فرهنگ سازی عفاف و حجاب مورد استفاده قرار بگیرد، مسئله خانواده و حفاظت از حریم این نهاد مهم است.

انتهای پیام/

انتهای پیام/